

LIETUVOS STUDENTŲ SĄJUNGA LITHUANIAN NATIONAL UNION OF STUDENTS

Lietuvos studentų sąjungos rezoliucija dėl tarptautinių studentų padėties Lietuvoje

Lietuvos studentų sąjunga (toliau - LSS), atstovaudama Lietuvos studentams, tvirtina rezoliuciją dėl tarptautinių studentų padėties. LSS siekia stiprinti aukštojo mokslo tarptautiškumą ir kad visi Lietuvoje studijuojantys studentai, nepaisant jų pilietybės, turėtų lygiavertes sąlygas įstoti, studijuoti ir baigti studijas Lietuvos aukštosiose mokyklose. Tarptautiškumas turi svarbų vaidmenį ugdant tarpkultūrinės kompetencijas ir suteikia erdvę kurti naujus ryšius, plėstis demokratijai ir taikai visame pasaulyje.¹

Lietuvos statistikos departamento 2021–2022 metų duomenimis, Lietuvoje studiuoja 8837 tarptautiniai studentai (kolegijose – 954, universitetuose – 7883), kas sudaro apie 8,5% visų studentų. Tik maždaug pusė ne Europos sąjungoje (ES) registruotų studentų rekomenduotų Lietuvą ar konkretų universitetą kitiems.² Lietuvoje po studijų norėtų pasilikti apie 50 proc. ne ES registruotų studentų, tačiau STRATA atlikto tyrimo³ duomenys parodė, kad lieka tik apie 7 proc. užsienio studentų.

Svarbu paminėti, kad nėra tik vienos institucijos, kuri galėtų užtikrinti lygiavertes gyvenimo ir studijų sąlygas užsienio studentams. Todėl būtina sukurti strategiją, kurią paremtų visos suinteresuotos šalys. Išskiriame 4 pagrindines interesų grupes t. y. Valstybės institucijos (Vyriausybė, Seimas, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Migracijos departamentas, Švietimo mainų paramos fondas ir kt.), savivaldybės, aukštosios mokyklos (Lietuvos universitetų rektorių konferencija ir Lietuvos kolegijų direktorių konferencija) ir nevyriausybines organizacijas (LSS, Erasmus studentų tinklas (ESN), Vilniaus universiteto Studentų atstovybė ir kt.)

Siekiant įgyvendinti efektyviausias priemones, gerinant užsienio studentų padėtį Lietuvoje, būtina vykdyti reguliarias apklausas skirtas tarptautiniams studentams. Valstybė turi rinkti

¹ Europos studentų sąjunga. [Internationalisation and Mobility Policy Paper, 2018 m.](#)

² Europos migracijos tinklas. [Trečiųjų šalių studentų, studijuojančių Lietuvoje, tyrimas, 2020 m.](#)

³ STRATA. [Užsienio studentai Lietuvoje: ar gebame pritraukti mokytis, o įgijusius išsilavinimą išlaikyti Lietuvoje?](#) 2017 m.

LIETUVOS STUDENTŲ SĄJUNGA

LITHUANIAN NATIONAL UNION OF STUDENTS

ir kaupiti duomenis tam, kad galėtų sistemiškai ir kryptingai formuoti savo politiką siekiant užtikrinti studentų gerovę.

Užsienio studentai susiduria su teisiniais, kultūriniais, socialiniais, akademiniais ir informaciniais iššūkiais ir problemomis. Šiuo metu Lietuvoje nėra bendros strategijos siekiant pritraukti ir integruoti užsienio studentus, o tai neleidžia holistiškai spręsti jiems kylančių problemų. Siekiant didinti užsienio studentų pritraukimo mastą ir gerinti jų integraciją, pirmiausia prioritetą reikia teikti esamų problemų sprendimui ir studijų sąlygų gerinimui.

Aukštųjų mokyklų finansavimą lemia studentų kiekis, todėl mažėjant studentų skaičiui, jų požiūris į studentą gali tapti siauras, t. y. jis matomas kaip pajamų šaltinis. Aukštosios mokyklos, siekiančios išlaikyti stabilų studentų skaičių ir taip neprarasti finansavimo, gali pritraukti užsienio piliečius studijuoti, tačiau jokiū būdu į tarptautinį studentą nereikėtų žiūrėti tik kaip į studentą suteikiantį papildomas pajamas⁴.

Siekiant pritraukti daugiau užsienio studentų, neturėtų būti orientuojamasi į specifinių regionų piliečius. Aukštoji mokykla – vieta, kurioje studentas formuoja savo pasaulėžiūrą, tad kultūrinė įvairovė yra pakankamai svarbi: ji padeda naikinti stereotipus ir išankstinį nusistatymą apie skirtingas tautas, ugdo studentų toleranciją ir supratimą apie kitų kultūrų bei pažiūrų žmones. Nepaisant to, papildomas dėmesys turi būti skiriamas užsienio piliečiams, kurie negali siekti aukštojo mokslo dėl gimtoje šalyje susiklosčiusios geopolitinės situacijos. Šalių, kur vyksta karas arba žmonės yra persekiojami dėl savo demokratinių pažiūrų, piliečiams reikėtų suteikti galimybę rasti prieglobstį ir įgyti arba tęsti aukštąjį išsilavinimą Lietuvoje. Be to, norint sustiprinti jau aukštąjį išsilavinimą įgijusių užsienio studentų galimybes likti Lietuvoje, svarbu pasirūpinti ir tinkamomis įsidarbinimo sąlygomis po studijų.

Skatiname, kad Lietuvoje atsirastų ne tik integracijos strategija, bet ir tarptautiškų studijų kodeksas, kurį Aukštosios mokyklos turėtų įgyvendinti norėdamos priimti studentus iš užsienio ar gauti papildomą finansavimą. Už kodekso įgyvendinimo priežiūrą galėtų būti atsakingas Studijų kokybės vertinimo centras.

⁴ ESU. [Kaunas declaration](#), 2014 m.

LIETUVOS STUDENTŲ SĄJUNGA

LITHUANIAN NATIONAL UNION OF STUDENTS

1. Teisinė užsienio studentų padėtis

Užsienio studentai, norėdami atvykti arba atvykę į Lietuvą, susiduria su teisiniais iššūkiais, kurie apsunkina jų atvykimą, studijų ir įsidarbinimo galimybes. 20% užsienio studentų kaip iššūkį siekiant įsidarbinti Lietuvoje įvardijo su vizomis ir leidimais gyventi susijusius reikalavimus⁵. 42% užsienio studentų pabrėžė, kad Lietuvoje esantys migracijos procesai yra per daug sudėtingi⁶. Laikiną leidimą gyventi (LLG) vis dar reikia atnaujinti studijų metu (kas dvejus metus). Studentai taip pat susiduria su iššūkiu, kai ne dėl jų kaltės Lietuvoje gyvena neteisėtai.

1.1. Laikinas leidimas gyventi

Šiuo metu Lietuvoje laikinas leidimas gyventi (toliau – LLG) išduodamas ir keičiamas 2 metams. Siūlome visiems Lietuvoje studijuojantiems užsieniečiams taikyti studijų laikotarpio trukmės LLG terminą su papildomu 12 mėnesių laikotarpiu po studijų pabaigos. Tai sumažintų administracinę našta Migracijos departamentui, sutaupytų studentų ir valstybės lėšas ir sukurtų palankesnes sąlygas baigus studijas ieškoti darbo ir įsikurti Lietuvoje ilgam.

Pasitaiko atvejų, kai studentai, norintys gauti ar atnaujinti LLG, susiduria su sunkumais laukdami LLG išdavimo: laiku pateikus prašymą gauti LLG, studento LLG baigia galioti LLG išdavimo svarstymo laikotarpiu arba Migracijos departamentas pateikia sprendimą išduoti LLG, bet studentas negali jo legaliai pasiimti, jei jo LLG yra nors vieną dieną baigęs galioti. Taip pat jeigu nors vieną dieną studentas, ne dėl savo kaltės nelegaliai gyveno Lietuvoje, jo visas pragyventas laikotarpis anuliuojasi. Tokiu atveju, norint gauti nuolatinį leidimą gyventi Lietuvoje, pragyventas laikotarpis neįsiskaičiuos. Siūlome, kad LLG svarstymo metu studentai turėtų laikiną legalų statusą likti Lietuvoje ir jiems nereikėtų nelegaliai gyventi Lietuvoje ar grįžti į gimtąją šalį.

Doktorantūros studijos skiriasi nuo bakalauro ir magistrantūros studijų, nes didelė studijų proceso dalis priklauso nuo doktoranto darbo vadovo. Tyrime⁷ apie jaunuosius mokslininkus teigiama, kad doktorantai dažnu atveju su savo darbo vadovais nesutaria, o dėl to kyla psichologinė

⁵ Kurk Lietuvai. [Užsieniečių absolventų įsidarbinimo Lietuvoje skatinimas](#), 2019 m.

⁶ Europos migracijos tinklas. [Attracting and retaining international students in Lithuania](#), 2018 m.

⁷ Lietuvos jaunųjų mokslininkų sąjunga. [Lietuvos doktorantų savijautos, įsitraukimo bei ketinimų nutraukti studijas veiksmų tyrimas](#), 2022 m.

LIETUVOS STUDENTŲ SĄJUNGA

LITHUANIAN NATIONAL UNION OF STUDENTS

įtampa. Studentai patiria darbo vadovo (-ų) mobingą, jiems grasinama, kad jie bus išmesti dėl kylančių konfliktų. Tarptautinį doktorantą psichologiškai paveikti yra lengviau, nes kyla grėsmė ne tik jų studijoms, bet ir jų laikinam leidimui gyventi. Tai gali paveikti studento motyvaciją likti Lietuvoje, karjeros ambicijas ir mokslinių tyrimų kokybę. **Siūlome, kad visi, kurie bent 12 mėnesių studijavo doktorantūroje ir jų studijos nutrūko, turi teisę, kreiptis dėl LLG ir gauti 12 mėnesių LLG kitų studijų ar mokslinės veiklos paieškos pagrindu.**

1.2. Gyvenamosios vietos deklaravimas

Studentai susiduria su gyvenamosios vietos deklaravimo iššūkiais. Dažnu atveju, nuomotojai nenori sutikti, kad studentas deklaruotų gyvenamąją vietą jo būste. Norint spręsti šią problemą, siūlome, kad visais atvejais studentui užtektų Migracijos departamentui arba savivaldybei pateikti tik nuomos sutartį ir taip leisti deklaruoti gyvenamąją vietą.

1.3. Studijų finansavimas valstybės lėšomis

Šiuo metu užsienio piliečiai negali studijuoti valstybės finansuojamose magistrantūros studijose, todėl dėl žemo socialinio-ekonominio statuso jie negali atvykti ir mokėti už studijas. Norint pritraukti ir gerinti užsienio studentų padėtį, išlaikant studentus po studijų Lietuvoje, siūlome steigti papildomas valstybės finansuojamas magistrantūros studijų vietas užsienio studentams arba dalinai kompensuoti jų studijų kainą.

Remiantis gerąja užsienio valstybių praktika, siūlome papildomai finansuoti užsienio studentų studijas programose, kurios yra dėstomos lietuvių kalba. Europos valstybės kaip Vokietija⁸ ir Norvegija jau dabar užtikrina studijų finansavimą studentams, pasirinkusiems studijuoti studijų programą, dėstomą valstybine kalba. Siekiant įstoti į valstybine kalba dėstomą programą, papildomai pateikiami dokumentai, įrodantys atitinkamą kalbos lygį. Remiantis „Studying in Germany“ atliktos apklausos duomenimis⁹ (2018), net 35,3% užsienio studentų pasirinko studijuoti Vokietijoje dėl nemokamų studijų arba mažų studijų įmokų. Tokio tipo studijų finansavimas padėtų

⁸ [Study in Germany for free: What you need to know](#)

⁹ <https://www.studying-in-germany.org/international-students-prefer-to-stay-in-germany-after-they-finish-their-studies-survey-reveals/>

LIETUVOS STUDENTŲ SĄJUNGA

LITHUANIAN NATIONAL UNION OF STUDENTS

užtikrinti sklandesnę integraciją Lietuvoje bei padidinti studijų prieinamumą bei patrauklumą studentams iš užsienio.

1.4. Diskriminuojanti studijų įmokų sistema

Lygių galimybių įstatymo 6 straipsnio pirmas punktą numato, kad „Švietimo įstaigos, kiti švietimo teikėjai bei mokslo ir studijų institucijos privalo užtikrinti vienodas sąlygas asmenims nepaisant lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, kai:

1) priimama į švietimo įstaigas, kitus švietimo teikėjus bei mokslo ir studijų institucijas, mokoma ir ugdoma pagal formaliojo ir neformaliojo švietimo programas, kurias jie vykdo;”

ir 8 straipsnio 1 punktą “Įgyvendindamas lygias galimybes, prekių pardavėjas, gamintojas ar paslaugų teikėjas, nepaisydamas lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, privalo:

1) visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokius pačius gaminius, prekes ir paslaugas, įskaitant aprūpinimą būstu, ir taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas;“

Užsienio studentai iš trečiųjų šalių susiduria su nelygybe, kai jiems yra taikomos didesnės studijų ir bendrabučių kainos negu lietuviams ar Europos šalių piliečiams. **Siūlome nustatyti, kad studijų ir bendrabučių kainos būtų vienodos visiems, nepriklausomai nuo studento pilietybės. Tai sudarys lygias galimybes siekti aukštojo mokslo.**

1.4. Studijų lankstumas

Lietuvos aukštojo mokslo sistemoje vykdomos ne tik nuolatinės, bet ir iššęstinės studijos. Mokslo ir studijų įstatymo 53 straipsnio 4 dalyje rašoma, kad „<...>Iššęstinės formos studijų vienu metų apimtis gali būti mažesnė kaip 45 studijų kreditai <...>“. Užsieniečių teisinės padėties įstatyme 50 straipsnio 1 dalis: „Leidimas laikinai gyventi užsieniečiui panaikinamas, jeigu: 9 punkte numatyta, kad: „...priimtas studijuoti į mokslo ir studijų instituciją pagal studijų programą (programas), yra surinkęs mažiau kaip 40 studijų kreditų per pastaruosius vienerius studijų metus ir

LIETUVOS STUDENTŲ SĄJUNGA LITHUANIAN NATIONAL UNION OF STUDENTS

šio straipsnio 1¹ dalyje nustatyta tvarka nenustatyta pateisinamų priežasčių...“. Dėl pastarojo įstatymo asmenys, norintys studijuoti iššestinių studijų programose dėl savo poreikių (pvz., specialiųjų poreikių) sudarę individualų studijų planą arba jeigu dėl studijų proceso užsienio studento atsiskaitymas buvo perkeltas į kitus metus, rizikuoja netekti LLG. Taip pat nėra aišku, kaip mokslo ir studijų institucija traktuoja užsieniečių teisinės padėties 35 straipsnio 1¹ dalyje numatytą tvarką „Sprendimą dėl atsisakymo išduoti ar pakeisti leidimą laikinai gyventi šio straipsnio 1 dalies 18 punkte nustatytu pagrindu užsieniečiui, kuris yra surinkęs mažiau kaip 40 studijų kreditų per pastaruosius vienerius studijų metus, Migracijos departamentas gali priimti tik po konsultacijų su mokslo ir studijų institucija, kurioje šis užsienietis studijuoja.“, o Migracijos departamentas patvirtina pateisinamas priežastis, kada studentas nesurenka 40 studijų kreditų per metus būtinų LLG pratęsti. **Siūlome panaikinti susijusius kreditų apribojimus, nes aukštosios mokyklos pačios autonomiškai gali spręsti, kada studentas laikomas pažangiu, o kada turėtų būti išmestas iš studijų arba siūlome remtis Mokslo ir studijų įstatymu, nurodant studento teises, dėl kurių jis gali turėti mažiau negu 40 studijų kreditų per metus (pvz., individualus studijų planas, akademinės atostogos).**

1.5. Banko sąskaitos

Dėl ilgo proceso studentams atvykus iš kitų šalių ne visada sklandžiai arba iš viso nepavyksta atsidaryti banko sąskaitų, jeigu jie yra iš padidintos rizikos šalių¹⁰, pavyzdžiui Irano. Taip pat bankai taiko didelius, net iki 400 eurų siekiančius, administracinius mokesčius už sąskaitos atidarymą. **Siūlome, kad Valstybė nustatytų liberalesnes ir vienodas sąlygas sąskaitų atidarymui tarptautiniams studentams.**

2. Informacijos prieinamumas studentams iš užsienio

Užsienio studentai atvykdami ir studijuodami Lietuvoje susiduria su informacijos trūkumu. Daug tarptautinių studentų yra nepatenkinti turimos informacijos kiekiu apie įsidarbinimo

¹⁰ Kurk Lietuvai. [Užsieniečių absolventų įsidarbinimo Lietuvoje skatinimas](#), 2019 m.

LIETUVOS STUDENTŲ SĄJUNGA

LITHUANIAN NATIONAL UNION OF STUDENTS

galimybes Lietuvoje⁵. Trūksta informacijos anglų kalba apie institucijas, teikiančias paslaugas gauti LLG arba įsidarbinti. Dauguma aukštųjų mokyklų dalijasi informacija skaitmeniniais komunikacijos kanalais anglų kalba, tačiau to nedaro operatyviai arba informacijos neatnaujina.

Dėl informacijos trūkumo studentai jaučia baimę, jog nesugebės sėkmingai integruotis, nes tik atvykę į Lietuvą susiduria su nepažįstama kultūra, todėl kasdieniai procesai tampa sudėtingais neturit išsamiai pateiktos ir prieinamos informacijos.

2.1. Aukštųjų mokyklų pateikiamos informacijos trūkumas

Įprastai užsieniečiai, siekdami gauti reikalingą informaciją apie studijas Lietuvoje, kreipiasi į aukštąsias mokyklas arba informacijos ieško internete. Būtina, kad aukštosios mokyklos darbuotojai, atsakingi už tarptautinius studentus, turėtų naujausią informaciją apie teisinius migracijos reikalavimus, o internetinėse svetainėse būtų paprastai ir aiškiai pateikta informacija apie stojimo žingsnius, atvykimą ir studijų procesą. **Siūlome, kad migracijos departamentas vykdytų reguliarius susitikimus su aukštųjų mokyklų darbuotojais atsakingais už tarptautinius studentus, siekiant, kad darbuotojai gautų visą reikiamą informaciją ir pagalbą. Taip pat reikėtų užtikrinti, kad visa informacija aukštųjų mokyklų internetiniuose puslapiuose, vidiniuose kanaluose ir socialinėse medijose būtų teikiama ir anglų kalba.**

2.2. Informacijos paketas ar gidas

Tarptautiniai studentai susiduria su kasdieniais iššūkiais ir klausimais dėl kultūros ir gyvenimo Lietuvoje, bet ne visada gali rasti informacijos jiems rūpimais klausimais. **Užsienio studentų integracijai padėtų informacijos paketas, gidas ar net kursas, kuriame būtų pateikta naudinga, išsami ir glaustai pateikta informacija, skirta padėti integruotis Lietuvoje (migracijos procedūros, Lietuvos kultūra, sveikatos apsauga, viešosios paslaugos, saugumas, transportas, studijos, studentų teisės ir t.t.).**

LIETUVOS STUDENTŲ SĄJUNGA LITHUANIAN NATIONAL UNION OF STUDENTS

3. Kultūrinė užsienio studentų padėtis

Labiausiai integracijai trikdantis veiksnys – kalbos barjeras. Integruotis Lietuvoje labiausiai padeda draugai lietuviai ir gyvenimas bendrabutyje kartu su lietuviais. Nors kontaktas su vietiniais yra vienas iš stipriausių integruotis padedančių veiksnių, Europos migracijos tinklo tyrimas¹¹ parodė, kad tik 8 proc. studentų turėjo lietuvių mentorių. Dažnas nurodė, kad bendrabutyje gyvena atskirai nuo lietuvių, o tai mažina galimybę bendrauti ir megzti kontaktus ir taip sėkmingiau integruotis. Tarptautiniai studentai nėra įtraukiami į akademinės bendruomenės renginius, jie dažniausiai būna skirti tik kalbantiems lietuviškai. Studentiškose organizacijose taip pat trūksta supratimo ir noro reprezentuoti tarptautinius studentus ir sudaryti sąlygas jiems dalyvauti studentiškoje veikloje.

Tarptautiniai studentai patiria sunkumų migruojant ir gyvenant Lietuvoje. Jų patirtis gaunant paslaugas Migracijos departamente ne visada būna teigiama. Pagrindiniai iššūkiai, su kuriais studentai susidūria Lietuvoje, yra integracija į Lietuvos visuomenę (36%) bei administracinės ir / arba su migracija susijusios procedūros (29%)¹². Kauno savivaldybės atvejo analizė¹³ patvirtina argumentus, kad didžioji dauguma tarptautinių studentų susiduria su iššūkiais savivaldybėje dėl administracinių procedūrų. Iššūkiai, su kuriais susiduria tarptautiniai studentai yra a) biurokratija; b) valstybės tarnautojų nenoras teikti detalią informaciją ir c) aiškios ir tikslios informacijos trūkumas. Lietuvių kalbos, kaip oficialios kalbos vartojimas, sudaro kliūtis tarptautiniams studentams gauti optimalią prieigą prie reikiamos informacijos.

3.1. Viešosios valstybės ir savivaldybės paslaugos

Viešųjų paslaugų prieinamumas ir kokybė yra svarbios norint pagerinti tarptautinių studentų gyvenimo kokybę ir integraciją į Lietuvos visuomenę. Studentai dėl kalbos barjero susiduria

¹¹ Europos migracijos tinklas. [Trečiųjų šalių studentų, studijuojančių Lietuvoje, tyrimas, 2020 m.](#)

¹² Lietuvos respublikos vyriausybė ir socialinės apsaugos ir darbo ministerija. [Viešoji konsultacija dėl užsieniečių studentų įsidarbinimo skatinimo, 2019 m.](#)

¹³ Miežanskienė, R., ir Tartilaitė-Paulauskienė, A. (2020). [International students' experiences of public administration activity in the host country: revealing patterns of administrative culture](#). *Viešoji politika ir administravimas*, 19(1), 53-63.

LIETUVOS STUDENTŲ SĄJUNGA

LITHUANIAN NATIONAL UNION OF STUDENTS

su viešųjų paslaugų gavimo iššūkiais, pavyzdžiui, negali užsiregistruoti į asmens sveikatos priežiūros įstaigas, jiems sudėtinga komunikuoti su Užimtumo tarnybos ar Sodros darbuotojais. **Siūlome, kad viešose įstaigose būtų sudarytos sąlygos gauti paslaugas anglų kalba. Taip pat galėtų atsirasti valstybės tarnautojai arba nevyriausybinų organizacijų atstovai, kurie suteiktų nemokamas mediatoriaus paslaugas ir padėtų užsienio piliečiams susikalbėti su paslaugų teikėjais ir perduoti reikiamą informaciją dėl viešųjų paslaugų. Siūlome sukurti internetinį puslapį, kuriame būtų pateiktas paslaugų prieinamumo žemėlapis.**

3.2. Bendruomenių atskirtis ir integracija

Remiantis „Kurk Lietuvai“ tyrimo duomenimis¹⁴, 36% užsienio studentų Lietuvoje patiria socialinės integracijos stoką, todėl yra svarbu mažinti atskirtį tarp užsienio ir lietuvių studentų bendruomenių, siekiant pagerinti abiejų šalių požiūrį į vieni kitiems suteikiamą naudą. Siekiant pagreitinti užsienio studentų integraciją į Lietuvos visuomenę, svarbus papildomas dėmesys organizuojamiems viešiesiems integraciniams renginiams, kurie padėtų formuoti teigiamą Lietuvos gyventojų požiūrį į skirtingas kultūras, o užsienio studentams – pašalinti iššūkius, susijusius su kultūriniais skirtumais Lietuvoje. **Siūlome, kad būtų viešinamos užsienio studentų sėkmės istorijos, skleidžiama informacija apie užsienio studentų sukuriamą naudą valstybės kultūrai ir ekonomikai. Taip pat raginame išbandyti integracinių programų vystymą, kurių metu užsienio studentai galėtų būti supažindinami su Lietuvos visuomene ir kultūra, pavyzdžiui, praleisdami laisvą laiką su vietinėmis lietuvių šeimomis arba įtraukiant turinį, susijusį su Lietuvos pažinimu, į lietuvių kalbos kursus. Svarbu aukštųjų mokyklų aplinkoje skirti papildomo dėmesio renginiams ir veikloms po paskaitų, kuriose ir lietuvių, ir tarptautinių studentų bendruomenės turėtų lygias galimybes įsitraukti ir mėgautis aktyviu studentišku gyvenimu nepaisant kalbos ar kultūrinių barjerų.**

Verta paminėti ir situaciją bendrabučiuose: tarptautiniai studentai yra priverstinai apgyvendinami atskirai nuo lietuvių studentų, kas nesudaro prielaidų socializuotis abiems bendruomenėms¹⁵. Tarptautiniai studentai jaučiasi dirbtinai atskirti, prastėja jų integracija į Lietuvos

¹⁴ Kurk Lietuvai. [Užsieniečių absolventų įsidarbinimo Lietuvoje skatinimas](#), 2019 m.

¹⁵ Marta Misiulaitytė „Kurk Lietuvai“. [Užsieniečių absolventų įsidarbinimo skatinimas Lietuvoje](#). 2019 m.

LIETUVOS STUDENTŲ SĄJUNGA

LITHUANIAN NATIONAL UNION OF STUDENTS

visuomenę, o lietuviai taip ir nesusiduria su kitų tautų studentais, dėl ko nevystomi anglų kalbos įgūdžiai ir tarpkultūrinės kompetencijos. **Siūlome aukštosioms mokykloms leisti užsieniečiams ir lietuviams apsigyventi kartu ir kurti šių grupių susitikimo erdves bendrabučiuose.**

3.3. Kalba

Kultūrinės integracijos palengvinimas yra svarbus rodiklis kokybiškam užsienio studentų gyvenimui ir studijoms Lietuvoje. Dėl šios priežasties, **turi būti skiriamas papildomas dėmesys studentams prieinamiems kokybiškiems viešiem lietuvių kalbos kursams iš anksto įvertinant, kas galėtų tuos kursus dėstyti ir kad jie vyktų studentams patogiu laiku. Galima taikyti „kuponų“ sistemą, kai atvykęs studentas gauna lietuvių kalbos kursų kuponą, kurį gali panaudoti lankydamas kursus ir pasiekti B2 kalbos lygį.**

Siekiant sumažinti kultūrinę atskirtį, kurią sukelia kalbos barjeras, **siūlome siekti pokyčių pagal jau egzistuojančią kitų šalių gerąją praktiką.** Pavyzdžiui, Švedijoje ir Estijoje šis barjeras yra mažinamas skiriant papildomo dėmesio nuotoliniams kalbos kursams ar kompiuterinėms programoms, kurios suteikia galimybę užsienio studentams mokytis lietuvių kalbos lankstesniu būdu, derinant tai su studijomis¹⁶. **Viena iš idėjų – lietuvių kalbos mokymasis „Duolingo“ platformoje.**

3.4. Darbas ir praktika

Remiantis statistiniais duomenimis¹⁷, net 84% užsienio studentų nėra nei dirbę, nei atlikę praktikos Lietuvoje studijų metu. Dauguma studentų kaip to priežastį įvardijo nepavykusias darbo ir praktikos paieškas. Net ir baigus studijas Lietuvoje užsienio absolventai susiduria su iššūkiais, kurie trukdo jų įsidarbinimui, pavyzdžiui, kalbos barjeras. **Siūlome, kad viešos, su gyventojų užimtumu dirbančios įstaigos, bendradarbiaudamos su aukštosiomis mokyklomis, supažindintų tarptautinius studentus su darbo galimybėmis skirtinguose Lietuvos regionuose bei padėtų užmegzti kontaktus su įmonėmis, kurios yra atviros darbuotojams iš užsienio.** Lietuva turi internetinį puslapį (<https://workinlithuania.lt>), kuriame talpinami darbo skelbimai

¹⁶ VšĮ Investuok Lietuvoje. [Užsienio studentų migracijos ir integracijos tendencijos ir iššūkiai Lietuvoje](#), 2018 m.

¹⁷ Kurk Lietuvai. [Užsieniečių absolventų įsidarbinimo Lietuvoje skatinimas](#), 2019 m.

LIETUVOS STUDENTŲ SĄJUNGA

LITHUANIAN NATIONAL UNION OF STUDENTS

užsieniečiams, bet jame dominuoja tik pardavimų, IT, inžinerijos skelbimai, o skelbimų dėl praktikų yra labai mažai. Taip pat tarptautiniams studentams trūksta informacijos apie darbo teisę, dėl to pasitaiko atvejų, kai studentai yra išnaudojami / apgaunami. **Siūlome toliau vystyti „Work in Lithuania“ projektą, pritraukiant daugiau įmonių, kurios siūlytų darbo ir praktikos vietas.**

Taip pat patalpinti aktualią informaciją apie įsidarbinimą, darbo teisę ir darbo reikalavimus. Skatiname, kad aukštosiose mokyklose būtų vystomos ir prieinamos karjeros konsultantų paslaugos tarptautiniams studentams ir užtikrinama, kad tarptautiniai studentai turėtų kur atlikti praktiką.

4. Akademinė ir socialinė užsienio studentų padėtis (studijos)

Tarptautiniai studentai, pradėję studijuoti ar jau studijų metu Lietuvoje, susiduria su barjeriais, kurie jiems trukdo siekti gerų studijų rezultatų. Viena iš to priežasčių – nevienodas žinių ir pasirengimo lygis. Kai kuriose aukštosiose mokyklose studentai susiduria su prastomis dėstytojų ir administracijos anglų kalbos žiniomis. Trūksta pasirenkamųjų modulių anglų kalba ir praktikų vietų. Deja, bet tarptautiniai studentai vis dar yra nematoma bendruomenė, į kurios poreikius nėra atsižvelgiama aukštojoje mokykloje, o valstybiniu lygiu nėra pasirūpinta jų sveikatos draudimu.

4.1. Netolygus pasiruošimas studijoms

Dėl vidurinio išsilavinimo skirtumų kitose šalyse, tarptautiniai studentai susiduria su žinių spragomis studijų metu, kas apsunkina jų studijų eigą¹⁸. **Lietuvoje turi atsirasti paruošiamieji kursai, siekiant studentams sudaryti galimybę įgyti žinias reikalingas studijų pradžiai.**

4.2. Studentų sveikatos priežiūra

Šiuo metu tarptautiniai studentai privalo patys susimokėti už savo sveikatos draudimą, kuris suteikia tik minimalias sveikatos paslaugas. Pasitaiko atvejų, kai sunegalavęs studentas negauna būtinų sveikatos paslaugų, nebent sumoka už tai nemažą mokesį. **Siūlome, kad tarptautiniams**

¹⁸ VU SA. [Full-time international students' experiences of arriving, studying, living in Lithuania: the perspective of students, experts and stakeholders](#), 2021 m.

LIETUVOS STUDENTŲ SĄJUNGA

LITHUANIAN NATIONAL UNION OF STUDENTS

studentams būtų nemokamai suteiktas privalomasis sveikatos draudimas. Tai leistų tarptautiniams studentams jaustis pilnavertiškai ir užtikrintai dėl būtinų sveikatos priežiūros paslaugų.

4.3. Anglų kalba vykdomos studijos

Anglų kalba vykdomos studijų programos ne visada atitinka studijų kokybės standartus dėl dėstytojų anglų kalbos žinių trūkumo.^{19 20} **Dėl šios priežasties, turi būti užtikrintos tinkamos sąlygos tobulinti akademinio ir neakademinio personalo užsienio kalbos įgūdžius. Vienas iš galimų šios problemos sprendimų būdų – papildomas dėmesys užsienio lektorių pritraukimui į Lietuvos aukštąsias mokyklas, pavyzdžiui, užmezgant naujus ryšius su kitų šalių aukštosiomis mokyklomis.** Šių sąlygų įgyvendinimas ne tik padėtų garantuoti kokybišką studijų programų vykdymą, bet ir pagerintų Lietuvos aukštojo mokslo reputaciją dėl įgytų teigiamų užsienio studentų patirčių.

4.4. Rerezentavimas

Tarptautiniai studentai neretai suprantami kaip atskira bendruomenė, kurios nuomonė nėra girdima ir į poreikius nėra iki galo atsižvelgiama.²¹ **Būtina užtikrinti, kad tarptautiniams studentams būtų sudaromos sąlygos išsakyti savo siūlymus ir problemas. Aukštosios mokyklos turi reguliariai vykdyti susitikimus ir apklausas, o studentų organizacijos sudaryti galimybę tarptautiniams studentams prisijungti prie jų veiklos, kreiptis pagalbos ar teikti siūlymus. Taip pat reikia užtikrinti, kad socialinė ir akademinė pagalba būtų pasiekiamą visiems studentams.**

4.5. Bendrabučiai

Bendrabučių kokybė ne visada atitinka studentų poreikius. Studentai iš užsienio yra apgyvendinami atskiruose aukštuose ar net bendrabučiuose, kambarių kainos būna didesnės nei lietuvių, kartais nėra galimybės rinktis pigesnius variantus. Labai svarbu, kad bendrabučiai atliktų

¹⁹ Valstybės kontrolė. [Ar užtikrinama studijų kokybė aukštosiose mokyklose?](#), 2021 m.

²⁰ Švietimo mainų paramos fondas. [Užsienio studentų, atvykusių studijuoti į Lietuvą](#), apklausa, 2018 m.

²¹ VU SA. [Full-time international students' experiences of arriving, studying, living in Lithuania: the perspective of students, experts and stakeholders](#), 2021 m.

PATVIRTINTA

Lietuvos studentų sąjungos Tarybos
2022 m. rugpjūčio 25 d. posėdžio metu.

LIETUVOS STUDENTŲ SĄJUNGA

LITHUANIAN NATIONAL UNION OF STUDENTS

savo socialinę paskirtį – už mažą mokestį, suteiktų studentų poreikius atitinkantį apgyvendinimą.

Siūlome skirti lėšų bendrabučių atnaujinimui, kurie atitiktų šių dienų studentų poreikius, bei būtų tvarūs.